

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Marci Valerij Martialis Epigram. lib. xiiij. diligenter emendati

Martialis, Marcus Valerius

Lugduni, 1518

Liber duodecimus

[urn:nbn:de:bsz:31-33175](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-33175)

EPIG.
M.V. MARTIALIS EPIGRAMMA
TON LIBER DVODECIMVS.

CICIO ME PATROCINIUM
debere cōtumacissimæ triēnij desidiæ,
quæ absoluēda nō esset inter illas quoq;
occupatiōes urbicas, quibus facilius cō
sequimur ut molesti potius, quā; officio
si esse uideamur, nedū; in hac prouinciali solitudine,
ubi nisi etiā; intemperanter studeamus, & sine solas
tio, & sine excusatione secessimus. Accipe ergo ratio
nem, in qua hoc maximum, & primum est, quod ciuis
tatis aures, quibus assueueram quero, & uideo mis
hi in alieno foro litigare. Si quid est enim in libellis
meis quod placeat, dictauit auditor illā; iudiciorū; subti
litatē. Illud materiarum ingenium, bibliothecas, thea
tra conuentus, in quibus studere se uoluptatibus non
sentiunt, ad summam omnium, ea quæ delicate reliqui
mus, desyderamus quasi destituti. Accedit his munici
palium rubigo dētium, & iudiciū; loco linor, & unus,
aut alter mali, in pusillo loco multi, aduersus quos dis
ficile est habere quotidie bonum stomachum. Ne mires
ris igitur abiecta ab indignante, quæ a gestiente fieri
solebant, nequid tamen & aduenienti tibi ab urbe, &
exigenti negarem. Cui nō; refero gratiam si tātum ea
præsto, quæ possim, imperabo mihi, cui indulgere con
sueueram & statui paucissimis diebus, ut familiarissi
mas mihi aures tuas exciperem aduentoria sua. Tu ue
lim ista, quæ tantum apud te non periclitātur, diligen
ter aestimare, & excutere non graueris, & quod tibi
difficillimum est, de nugis nostris indices nitore sepos
sito, ne Romā; si ire decreueris, nō; hispaniensem librū;

LIBER. XII.

mittamus, sed hispanum,

Ad Priscum.

Retia dum cessant, latratoresq; molossi,

Et non inuento silua quiescit Apro.

Otia Prisce breui poteris donare libello,

Hora nec aestiua est, nec tibi tota perit.

Ad sua carmina.

Quae modo littoreos ibatis carmina Pyrgos,

Ite sacra, iam non puluerulenta uia est.

Ad librum suum.

Ad populos mitti qui nuper ab urbe solebas,

Ibis tu Romam nunc peregrine liber.

Auriferi de gente Tagi, tetriciq; Saloni

Dat patrios manes, quae mihi terra potens.

Non tamen hospes eris, nec iam potes aduena dici,

Cuius habet fratres tot domus alta Remi.

Iure tuo ueneranda noui pete limina templi,

Reddita Pierio sunt ubi templa choro.

Vel si malueris prima gradiere Subura,

Atria sunt illic consulis alta mei.

Laurigeros habitat facundus Stella penates,

Clarus Hianteae stella petitor aquae.

Fons ibi Castalius uitreo torrente superbit,

Vnde nouem dominas saepe bibisse ferunt.

Ille dabit populo, patribusq; equitiq; legendum,

Nec nimium siccis perleget ipse genis.

Quid titulum posesis? uersus duo tresue legantur

Clamabunt omnes te liber esse meum.

Ad Priscum.

Quod Elatco, Varioq; fuit, summoq; Maroni,

Mecenas atavis regibus ortus eques.

EPIG.

Gentibus & populis hoc te mihi Prisce Terenti
 Fama fuisse loquax, charta&que dicet anus.
 Tu facis ingenium tu, si quid posse uidemur,
 Tu das ingenue munera pigritiæ.

Ad Cæsarem.

Longior undecimi nobis, decimi&que libelli
 Arctatus labor est, & breue rasit opus.
 Plura legant uacui, quibus otia tuta dedisti,
 Hæc lege tu Cæsar, forsan & illa leges.

In cõmendationem Neruæ.

Contigit ausoniae procerum mitissimus aula
 Nerua, licet toto nunc Helicone frui.
 Recta fides, hilaris clementia, cauta potestas
 Iam redeunt, longi terga dedere metus.
 Hoc populi, gentes&que tuæ pia Roma precantur;
 Dux tibi sit semper talis, & iste diu.
 Macte animi quem rarus habet, morum&que tuorum
 Quos Numa, quos hilaris posset habere Cato.
 Largiri, præstare, breuicis extendere census,
 Et dare quæ faciles uix tribuere Dei.
 Nunc licet, & fas est, sed tu sub principe duro,
 Temporibus&que malis, ausus es esse bonus.

De Lygia.

Toto uertice quot gerit capillos,
 Annos si tot habet Lygia, trima est.

In cõmendationem Traiani.

Terrarum dea, gentium&que Roma,
 Cui par est nihil, & nihil secundum,
 Traiani modo læta cum futuros
 Tot per sæcula computaret annos,
 Et fortem, iuuenem&que, Martium&que
 In tanto duce militem uideret,

LIBER. XII.

Dixit præside gloriosa tali
Parthorum proceres, ducesq; Serum,
Thraces, Sauromatæ, Getæ, Britanni,
Possum ostendere Cæsarem, uenite.

Ad Cæsarem.

Palma regit nostros mitissime Cæsar hiberos,
Et placido fruitur pax peregrina iugo.
Ergo agimus leti tanto pro munere grates,
Misti mores in loca nostra tuos.

De Africano.

Habet Africanus millies, & tamen captat.
Fortuna multis nimis dat, satis nulli.

Mittit librum ad Parthenium.

Parthenio dic musa tuo, nostroq; salutem,
Nam quis ab æonio largius amne bibit?
Cuius pypeleo lyra clarior exit ab antro,
Quem plus pierio de grege Phœbus amat.
Et si forte, sed hoc uix est sperare, uacabit,
Tradat ut ipse duci carmina nostra, roga,
Quatuor & tantum, timidumq; breuemq; libellum
Commendet uerbis, hunc tua Roma legit.

In Posthumum.

Omnia promittis cum tota nocte bibisti,
Mane nihil præstas, Posthume mane bibe.

Ad Auctum.

Genus Aucte lucri diuites habent iram,
Odisse quam donare uilius constat.

Ad Priscum.

Parcius utaris moneo rapiente Veredo
Prisce, nec in lepores tam uiolentus eas.
Sæpe satisfecit prædæ uenator, & acri
Decidit excussus, nec rediturus equo.

EPIG.

Infidias & campus habet, nec fossa, nec agger,
 Nec sint saxa licet, fallere plana solent,
Mon deerunt qui tanta tibi spectacula praestent,
 Inuidia fati sed leuiore cadunt.
Si te delectant animosa pericula, Tuscis
 Tutior est uirtus, insidiemur apris.
Quid te frena iuuant temeraria, sepius il lis
 Prisce datum est equitem rumpere, quam leporem.
 Adulatorium.

Quicquid parrhasia nitebat aula,
 Donatum est oculis, deisq; nostris.
Miratur scythicas uirentis auri
 Flammis Iuppiter, & stupet superbus
 Regis delitias, graueisq; lusus,
 Haec sunt pocula, quae decent tonantem,
 Haec sunt, quae phrygium decent ministrum.
Omnes cum Ioue nunc sumus beati,
At nuper pudet, at pudet fateri,
Omnes cum Ioue pauperes eramus.
 In Labienum.

Addixi Labiene treis agellos,
 Emisti Labiene treis cinados,
 Paedicas Labiene treis agellos.
 In Lentinum.

Quare tam multis a te Lentine diebus
 Non abeat febris, queris, & usque gemis,
Gestatur tecum sella, pariterq; lauatur,
 Cœnat boletos, ostrea, sumen, aprum.
Ebria setino fit saepe, & saepe falerno,
 Nec nisi post niueam cæcuba potat aquam.
Circumsusa rosis, & nigra recumbit amomo,
 Dormit & in pluma, purpureoq; toro.

L I B. XII.

Cum sit tam pulchre, tam belle uiuat apud te,

Ad Damnam potius uis tua febris eat.

Ad Iuuenalem.

Dum tu forsitan inquietus erras

Clamosa Iuuenalis in Subura,

Aut collem domine teris Diane,

Dum per limina te potentiorum

Sudatrix toga uentilat, uagumq;

Maior Caelus, & minor fatigant,

Me multos repetita post decembres

Acepit mea, rusticumq; fecit.

Auro Bilbilis, & superba ferro,

Hic pigri colimus labore dulci

Botrodum, Plateamq;, celtiberis

Hæc sunt nomina crassiora terris.

Ingenti fruur, improboq; somno,

Quem nec tertia sæpe rumpit hora,

Et totum mihi nunc repono, quicquid

Terdenos uigilaueram per annos,

Ignota est toga, sed datur petenti

Rupta proxima uestis, e cathedra

Surgentem focus excipit superba

Vicini strue cultus iliceti,

Multa uillica quem coronat olla.

Venator sequitur, sed ille, quem tu

Secreta cupias habere sylua,

Dispensat pueris, rogatq; longos

Leuis ponere uillicus capillos.

Sic me uiuere, sic inuat perire.

De Aemilio.

In thermis sumit lactucas, oua, lacertum,

Et cœnare foris se negat Aemilius.

EPIG.

Ad Fabullum.

Quare non habeat Fabulle quæris
Vxorem Themison, habet sororem.

Ad Marcellam.

Municipem rigidi quis te Marcella Salonis,
Et genitam nostris quis putet esse locis?
Tam rarum, tam dulce sapis, palatia dicent,
Audierint si te uel semel, esse suam.
Nulla nec in media certabit nata subura,
Nec capitolini colles alumna tibi.
Nec cito ridebit peregrini gloria partus
Romanam ducat quam magis esse nurum.
Tu desyderium domina mihi mitius urbis
Esse iubes, Romam tu mihi sola facis.

De Philenide.

Quam fit lufca Philenis indecenter
Vis dicam tibi breuiter Fabulle?
Esset caeca decentior Philenis.

In Leliam.

Dentibus, atq; comis, nec te pudet, uteris emptis.

Quid facies oculo Lælia? non emitur.

Ad Iuuenicum de couinno curru.

O iucunda Couinne solitudo,
Carruca magis, esse doq; gratum
Facundi mihi munus Heliani,
Hic mecum licet hic Iuuenice, quicquid
In buccam tibi uenerit, loquaris.
Non uector lybici niger caballi
Succinctus, neq; cursor antecedit,
Nusquam est mulio, mannuli tacebunt.
O si conscius esset hic Auitus,
Aurem non ego tertiam timerem,

LIB. XII.

Totus quam bene sic dies abiret.

In Thelesinum.

Cum rogo te nūmos sine pignore, nō habeo inquis,

Idem, si pro me spondet agellus, habes.

Quod mihi non credis ueteri Thelesine sodali,

Credis colliculis, arboribusq; meis.

Eccererum Carus te detulit, adsit agellus,

Exilij comitem quæris, agellus eat.

In Auarum amicum.

Sexaginta teras cum liminamane senator,

Esse tibi uideor desidiosus eques,

Quod non a prima discurram luce per urbem,

Et referam lassus basia mille domum,

Sed tu purpureis ut des noua nomina fastis,

A ut Numidum gentes, Cappadocum ue petas,

At mihi, quem cogis medios abrumpere somnos,

Et matutinum ferre, patiq; lutum,

Quid patitur? rupta cum pes uagus exit aluta,

Et subitus crassæ decidit imber aquæ,

Nec uenit ablatis clamator uerna lacernis,

A ccedit gelidam seruus ad auriculam,

Et rogat, ut cœnes secum Latorius inquit,

Viginti nummis non ego malo famem?

Quod sit cœna mihi tibi sit prouincia merces,

Et faciamus idem, nec mereamur idem.

In Seniam.

A latronibus esse te fututam

Dicis Senia, sed negant latrones.

In Cinnam.

Poto ego sextantes, tu potas Cinna deunces,

Et quereris quod non Cinna bibamus idem.

De Hermogene fure.

EPIG.

Hermogenes tantus maparum Pontice fur est,
 Quantus nummorum uix puto Massa fuit.
 Tu licet obserues dextram, teneasq; sinistram,
 Inueniet mappam qua ratione trahat.
 Ceruinus gelidum sorbet sic halitus anguem,
 Casuras alte sic rapit iris aquas.
 Nuper cum Myrino peteretur missio laeso,
 Subduxit mappas quatuor Hermogenes.
 Cretatam praetor cum uellet mittere mappam,
 Praetori mappam surripit Hermogenes.
 Attulerat mappam nemo, dum furta timentur,
 Mantile e mensa surripit Hermogenes.
 Hoc quoq; si deerit, medios distringere lectos,
 Mensarumq; pedes non timet Hermogenes.
 Quamuis non modico caleant spectacula sole,
 Vela reducuntur, cum uenit Hermogenes.
 Festinant trepidi substringere carbasa nautae,
 Ad portum quoties paruit Hermogenes.
 Linigeri fugiunt calui, si strataq; turba,
 Inter adoranteis cum stetit Hermogenes.
 Ad coenam Hermogenes mappam non attulit unquam,
 A coena semper rettulit Hermogenes.

Ad Aprum.

Siccus, sobrius est Aper, quid ad me?
 Seruum sic ego laudo, non amicum.
 De Hortis Marcellae uxoris.
 Hoc nemus, hi fontes, haec textilis umbra supini
 Palmitis, hoc riguae ductile flumen aquae,
 Prataq; nec bifero cessura rosaria Pesto,
 Quodq; uiret Iani mense, nec alget olus,
 Quaq; natat clausis anguilla domestica lymphis,
 Quaeq; gerit simileis candida turris aues,

Munera sunt

LIBER. XII.

Munera sunt dominae, post septima lustra reuerso

Has Marcella domos, paruaq; regna dedit.

Si mihi Nausice patrios concederet hortos,

A leinoo possem dicere malo meos.

In Vacerram.

O iuliarum dedecus calendarum,

Vidi Vacerra sarcinas tuas, uidi,

Quas non retentas pensione pro bima.

Portabat uxor ruffa crinibus septem,

Et cum sorore cana mater ingenti.

Furias putauit nocte ditis emerfas.

Has tu priores frigore, & fame siccus,

Et non recenti pallidus magis buxo

Irus tuorum temporum sequebaris.

Migrare cliuum crederes aricinum.

Ibat tripes grabatus, & bipes mensa,

Et cum lucerna, corneoq; cratere

Matella culto rupta latere meiebat.

Focum ferentis suberat amphora ceruix.

Fuisse gerres, aut inutiles manas

Odor impudicus urcei fatebatur,

Qualem marina misit aura piscine

Nec quadra deerat casei tolosatis,

Quadrina nigri nec corona pulei,

Caluaq; restes allioq; cepisq;

Nec plena turpimatris olla refina,

Summecenianae qua pilantur uxores.

Quid quaeris aedes, uillicosq; derides?

Habitare gratis o Vacerra cum possis.

Hae sarcinarum pompa conuenit ponti.

De Labieno.

Vt pueros emeret Labienus, uendidit hortos.

V

EPIG.

Nil nisi ficetum nunc Labienus habet.

Ad Iulium.

Triginta mihi, quatuorq; messes
Tecum si memini fuere Iuli,
Quarum dulcia mixta sunt amaris,
Sed iucunda tamen fuere plura.
Et si calculus omnis huc & illuc
Diuersus, bicolorq; digeratur,
Vincet candida turba nigriorem.
Si uitare uelis acerba quaedam,
Et tristes animi cauere morsus,
Nulli te facias nimis sodalem.
Gauderis minus, & minus dolebis.

Ad Callistratum.

Tanquam simpliciter mecum Callistrate uiuas,
Dicere praecisum te mihi saepe soles.
Non est tam simplex, quamuis Callistrate credi,
Nam quisquis narrat talia, plura tacet.

In Labullum.

Libras quatuor, aut duas amico,
Argentemq; togam, breuemq; lenam,
Interdum aureolos manu crepanteis,
Possint ducere qui duas calendas,
Quod nemo, nisi tu Labulle donat.
Non es crede mihi bonus, quid ergo?
Vt uerum loquar optimus malorum.
Pisones, Senecasq; Memmiosq;
Et Crispos mihi redde, sed priores.
Fies protinus ultimus bonorum.
Vis cursu, pedibusq; gloriari?
Tigrim uince, leuemq; Passerinum.
Nulla est gloria praeterire asellos.

LIBER. XII.

In Nasutum.

Nasutus nimium cupis uideri.

Nasutum uolo, nolo polyposum.

Ad Candidum.

Hunc qui femineis, noctesq; diesq; cathedris

Incedit tota notus in urbe nimis,

Crine nitens, niger unguento, pellucidus ostro,

Ore tener, latus pectore, crure glaber.

Vxorī qui saepe tuæ comes improbus hæret,

Non est quod timeas Candide, non futuit.

In Sabellum.

Odi te, quia bellus es Sabelle,

Res est putida bellus, & Sabellus,

Bellum denique malo, quam Sabellum.

Tabescas utinam Sabelle belle.

In Pontilianum.

Mentiris, credo, recitas mala carmina, laudo,

Cantas, canto, bibis Pontiliane, bibo.

Pedis, dissimulo, gemma uis ludere, uincor,

Res una est sine me, quam facis, & taceo.

Nil tamen omnino præstas mihi, mortuus inquis,

Accipiam bene te, nil uolo, sed morere.

In Tuccam.

Non est Tucca satis, quod es gulosus,

Et dici cupis, & cupis uideri.

De Callistrato, & Aphro.

Barbatus rigido nupsit Callistratus Aphro

Hæc, qua lege uiro nubere uirgo solet.

Præluxere faces, uelarunt flamma uultus,

Nec tua defuerunt uerba Thalasse tibi.

Dos etiam dicta est, non dum tibi Roma uidetur

Hoc satis? expectas nunquid & ut pariat?

EPIG.

In Sabellum.

Facundos mihi de libidinosis.
 Legisti nimium Sabelle uersus,
 Quales nec Didymi sciunt puellæ,
 Nec molles Elephantidos libelli.
 Sunt illic ueneris nouæ figura,
 Quales perditus audiat fututor.
 Præstent & taceant quid exoleti,
 Quo symplegmate quinque copulentur,
 Qua plures teneantur a catena,
 Extinctam liceat quid ad lucernam.
 Tanti non erat esse te disertum.

Ad M. Vnicum.

Vnice cognato iunctum mihi sanguine nomen,
 Quisque geris studiis corda propinqua meis,
 Carmina cum facias soli cedentia fratri,
 Pestore non minor es, sed pietate prior.
 Lesbia cum tenero te posset amare Catullo,
 Te post Nasonem blanda Corynna sequi.
 Nec deerant Zephyri, si te dare uela iuaret,
 Sed tu littus amas, hoc quoque fratris habes.

Ad Phœbum.

O edina tibi pelle contegenti
 Nudæ tempora, uerticemq; caluæ,
 Festiue tibi Phœbe dixit ille,
 Qui dixit caput esse calciatum.

Ad Clasicum.

Vendunt carmina Gallus & Lupercus,
 Sanos Clasicæ nunc nega Poetas.

In habentem uarios mores.

Difficilis, facilis, iucundus, acerbus es idem,
 Nec tecum possum uiuere, nec sine te.

LIB. XII.

In Lautum inuitatorem.

Boletos & aprum si tanquam uilia ponis,
 Et non esse putas hæc mea uota, uolo.
Si fortunatum fieri me credis, & hæres,
 Vis scribi propter quinque lucrina, uale.
Lauta tamen cœna est, fateor lautissima, sed cras
 Nil erit, immo hodie, protinus immo nihil,
Quod sciat infœlix damnata spongia uirga,
 Vel quicumque canis, iunctaq; testa uia.
Mullorum, Leporumq; & suminis exitus hic est,
 Sulfureusq; color, carnificesq; pedes.
Non albana mihi sit comessatio tanti,
 Nec capitoline, pontificumq; dapes.
Imputet ipse Deus nectar mihi, fiet acetum,
 Et uaticani perfida uappa cadi.
Conuiuas alios cœnarum quære magister,
 Quos capiant mensæ regna superba tuæ,
Me meus ad subitas inuitet amicus ofellas,
 Hæc mihi, quam possum reddere, cœna placet.

Ad Pædagogum.

Crinitæ Line Pædagoge turba,
 Rerum quem dominum uocat suarum,
 Et credit cui Posthumilla diues
 Gemmas, aurea, uina, concubinas,
 Sic te perpetua fide probatum
 Nulli non tua præferat patrona,
 Succurras misero precor furori,
 Et serues aliquando negligenter
 Illos, qui male cor meum perurunt,
 Quos & noctibus, & diebus opto
 In nostro cupidus sinu uidere,
 Formosos, niueos, pares, gemellos,

EPIG.

Grandes, non pueros, sed uniones.

In Habentem amoenas aedes.

Daphnonas, platanos, ac aérias cyparissos,

Et non unius balnea solus habes.

Et tua centenis stat porticus alta columnis,

Calcatusq; tuo sub pede lucet onyx.

Pulvereuinq; fugax hippodromō ungula plaudit,

Et pereuntis aquæ fluctus ubiq; sonat.

Atria longa patent, sed nec cœnantibus usquam,

Nec somno locus est, quam bene non habitas.

De Fabullo.

Tam sepe nostrum decipi Fabullum, quid

Miraris Aule? semper bonus homo tyro est.

Ad Semproniam.

Tempora pieria solitus redimire corona,

Nec minus attonitis nox celebrata reis.

Hic situs est, hic ille tuus Sempronia Ruffus,

Cuius & ipse tui flagrat amore cinis.

Dulcis in elysio narraris fabula campo,

Et stupet ad raptus Tyndaris ipsa tuos.

Tu melior, quæ deserto raptore redisti,

Illam uirum uoluit nec repetita sequi.

Ridet, & Iliacos audit Menelaus amores.

Absoluit phrygium uestra rapina Parin.

Accipient olim cum te loca læta piorum,

Non erit in stygia notior umbra domo.

Non aliena uidet, sed amat Proserpina raptas,

Iste tibi dominam conciliavit amor.

In Paternum.

Nummi cum tibi sint, opesq; tantæ,

Quantas cuius habet Paternæ rarus,

Largiris nihil, incubasq; ga;æ

LIB. XII.

Vt magnus draco, quem canunt poetae

Custodem scythici fuisse luci.

Sed causa ut memoras & ipse iactas,

Dire filius est rapacitatis.

Et quid tu fatuos, rudeisq; quæris

Illudas quibus, auferasq; mentem?

Huic semper uitio pater fuisti.

In Zoilum.

Crine ruber, niger ore, breuis pede, lumine læsus,

Rem magnam præstas Zoile, si bonus es.

Ad Puellas.

Gratis qui dare nos iubet Puella,

Insulfissimus, improbissimusq; est.

Gratis ne date, basiate gratis.

Hoc Aegle negat, hoc auara uendit,

Sed uendat bene basiare quantum est,

Hoc uendit quoque nec leui rapina,

Aut libram petit illa Cosmiani,

Aut binos quater a noua moneta,

Ne sint basia multa, nec maligna,

Nec clusis aditum neget labellis,

Humane facit hoc tamen, sed unum est,

Gratis quæ dare basium recusat,

Gratis lingere nec recusat Aegle.

In Polycarmum.

Aegrotas uno decies, aut sæpius anno,

Nec tibi, sed nobis hoc Polycarme nocet.

Nam quoties surgis soteria poscis amicos.

Sit pudor, ægrotata iam Polycarme semel.

Ad Sparsum.

Cur sepe sicci parua rura Nomenti,

Laremque uilla sordidum petam, quæris?

EPIG.

Nec cogitandi spatium, nec quiescendi
 In urbe locus est pauperi, negant uitam
 Ludi magistri mane, nocte pistores,
 Aerariorum marculi die toto.
 Hinc ociosus sordidam quatit mensam
 Neroniana nummularius massa,
 Illinc paludis malleator Hispanæ
 Tritum nitenti fuste uerberat saxum.
 Nec turba cessat entheata Bellonæ,
 Nec fasciato naufragus loquax trunco,
 Amatre doctus nec rogare iudeus,
 Nec sulfurata lippus institor mercis.
 Numerare pigri damna qui potest somni,
 Dicit quot æra uerberent manus urbis,
 Cum secta colcho luna uapulat rhombo.
 Tu sparse nescis ista, nec potes scire,
 Petilianis delicatus in regnis,
 Cui plana summos despicit domus monteis,
 Et rus in urbe est, uinitorq; romanus.
 Nec in falerno monte maior autumnus,
 Intraque limen clausus effedo cursus,
 Et in profundo somnus, & quies nullis
 Offensa linguis, nec dies nisi admissus.
 Nos transeuntis risus excitat turbæ,
 Et ad cubile est Roma, tædio fessis
 Dormire quoties libuit, imus ad uillam.

Ad Alaudam.

Ancillariolum tua te uocat uxor, & ipsa
 Lecticariola est, estis Alauda pares.

De Importunis basiatoribus.

Tantum dat tibi Roma basiorum
 Post annos modo quindecim reuerso,

LIBER. XII.

Quantum Lesbía non dedit Catullo.

Te uicinia tota, te pilosus
 Hircofo premit osculo colonus,
 Hinc instat tibi textor, inde fullo,
 Hinc sutor modo pelle bastiata,
 Hinc menti dominus periculosi,
 Hinc defioculus, & inde lippus,
 Fellatorq; recensq; cunnilingus.
 Iam tanti tibi non fuit redire.

Ad Suum natalem.

Martis alumne dies, roseam quo lampada primum,
 Magnaq; syderei uidimus ora dei,
 Si te rure coli, uirideisq; pigebit ad aras,
 Qui fueras latia cultus in urbe mihi,
 Da ueniam, seruire tuis quod nolo calendis,
 Et qua sum genitus, uiuere luce uolo.

De Sabello.

Natali pallere suo ne calda Sabello
 Desit, & ut liquidum potet Alauda merum,
 Turbida sollicito transmittere cacuba sacco,
 Atque inter mensas ire, redire suas.
 Excipere hos illos, & tota surgere coena
 Marmora calcantem frigidiora gelu.
 Quae ratio est, haec sponte tua perferre, pati q;
 Quae te si iubeat rex, dominus q;, neges.

De Ligurra.

Versus, & breue, uiuidumq; carmen
 In te ne faciam times Ligurra,
 Et dignus cupis hoc metu uideri,
 Sed frustra metuis, cupisq; frustra.
 In tauros libyci ruunt leones,
 Non sunt Papilionibus molesti.

EPIG.

Quæras censeo, si legi laboras,
 Nigri fornicis ebruium poetam,
 Qui carbone rudi, putriq; creta
 Scribit carmina, quæ legunt cacantes,
 Frons hæc stigmatè non meo notanda est.

Ad Saturnum.

Antiqui rex magne poli, mundiq; prioris,
 Sub quo pigra quies, nec labor ullus erat,
 Nec regale nimis fulmen, nec fulmine digna,
 Scissa nec ad manes, sed sita diues humus,
 Letus ad hæc, facilisq; ueni, sollemnia Prisci
 Gaudia, cum sacris te decet esse tuis.
 Tu reducem patriæ sexta pater optime bruma
 Pacifici latia reddis ab urbe Numæ.
 Cernis ut ausonio similis tibi pompa macello
 Pendeat, & quantus luxurietur honos?
 Quam nõ parca manus, largæq; munismata mensæ,
 Quæ Saturne tibi pernumerentur opes?
 Ut sit bis pretiũ meritis, & gratia maior,
 Et pater, & frugi sic tua sacra colit.
 At tu sancte tuo sic semper amere decembri
 Hos illi iubeas sæpe redire dies.

Ad Cordubam.

Vincto Corduba letior Venafro,
 Histra nec minus absoluta testa,
 Albi quæ superas oues Galefi,
 Nullo murice, nec cruore mendax.
 Sed tinctis gregibus colore uiuo,
 Dic uestro rogo sit pudor Poetæ,
 Ne gratis recitet meos libellos,
 Ferrem, si faceret bonus Poeta.
 Cui possem dare mutuos honores.

LIBER. XII.

Corruptit sine talione coelebs.

Cæcus perdere non potest, quod aufert.

Nil est deterius latrone nudo,

Nil securius est malo poeta.

De Cinna.

Vincentem roseos, facieq; comaq; ministros

Cinna cocum fecit, Cinna gulosus homo est.

De Phyllide.

Formosa Phyllis nocte cum mihi tota

Se præstitisset omnibus modis largam,

Et cogitarem mane quod darem munus,

Vtrum ne Cosmi, Nicerotis an libram,

An bethicarum pondus ære lanarum,

An de moneta Cæsaris decem flauos,

Amplexa collum, basiõque tam longo

Blandita, quam sunt nuptiæ Columbarum,

Rogare coepit Phyllis amphoram uini.

Ad Amœnum.

Bis quinquagenis domus est tibi millibus empta,

Vendere quam summa uel breuiore cupis.

Arte sed emptorem uasra corruppis Amœne,

Et casa diuitijs ambitiosa latet.

Gemmantes prima fulgent testudine lecti,

Et maurusiaci pondera rara citri.

Argentum, atque aurum; non simplex delphica portat

Stant pueri, dominos quos precer esse meos.

Deinde ducenta sonas, Quis non esse minoris.

Instructam uili uendis Amœne domum.

De Idibus Maronis.

Maiæ Mercurium creastis idus.

Augustis redit idibus diana.

Octobres Maro consecrauit idus.

EPIG.

Idus saepe colas, & has, & illas,
Qui magni celebras Maronis idus.

Ad Clientes.

atutine Cliens urbis mihi causa relicta,
Atria si sapias ambitiosa colas.

Non sum ego caufidicus, nec amaris litibus aptus,
Sed piger, & senior, pieridumq; comes.

Otia me, somnusq; iuuant, quæ magna negavit
Roma mihi, redeo si uigilatur & hic.

Ad Paulum.

Sietanquam tabulas, scyphosq; Paule
Omneis archetypos habes amicos.

De Apro.

Linteæ ferret Apro uacuus cum uernula nuper,

Et supra togulam lusca sederet anus,

Atque olei stillam donaret Opelicus unctor

Nudorum tetricus censor & asper erat.

Frangendos calices, effundendumq; falernum

Clamabat biberet qui modo lotus eques.

A sene sed postquam nummi uenere trecenti,

Sobrius a thermis nescit abire domum.

O quantum diathea ualent & quinque comati,

Tunc, cum pauper erat, non sitiebat Aper.

Ad Lygdum.

Nil non Lygde mihi negas roganti,

At quondam mihi Lygde nil negabas.

Ad Pannicum.

Iugera mercatus prope busta latentis agelli,

Et male compactæ culmina fulta case,

Deseris urbanas, tua prædia, Pannice lites.

Paruaq; sed trita præmia certa togæ.

Frumentum, milium, ptisanamq; fabamq; solebas

LIB. XII.

Vendere pragmaticus, nunc emis agricola.

Ad Catullum.

Heredem tibi me Catulle dicis,

Non credam, nisi legero Catulle.

Ad Flaccum.

Cum tibi niliacus portet crystallam Catastus,

Accipe de circo pocula flamminio.

Hi magis audaces, an sunt qui talia mittunt

Munera? sed gemmis utilis usus inest.

Nullum sollicitant hæc Flacce torcumata furem,

Et nimium calidis non uitantur aquis.

Quid? quod securo potat conuiuia ministro,

Et casum tremule non timere manus.

Hoc quoque non nihil est, quod propinabis in istis

Frangendus fuerit si tibi Flacce calix.

De Pueris.

Festinat Polytimus ad puellas,

Inuitus puerum fatetur Hymnus.

Pastas glande nates habet Secundus.

Mollis Dindimus est, sed esse non uult.

Amphion potuit puella nasci.

Horum delitias, superbiamque,

Et fastus querulos amice malo,

Quam dotis mihi quinque ducena.

De caritate uini.

Amphora uigessis, modius datur ære quaterno,

Ebrius, & crudus nil habet agricola.

De Aethonte.

Multis dum precibus iouem salutat

Stans summos resupinus usque in ungueis

Aethon in capitolio pepedit,

Riserunt comites, sed ipse diuum

EPIG.

Offensus genitor trinoctiali
 Affecit domicenio clientem,
 Post hoc flagitium misellus Aethon,
 Cum uult in capitolium uenire,
 Sellas ante petit patroclianas,
 Et pedit deciesq̄s, uiciesq̄s,
 Sed quamuis sibi cauerit crepando,
 Compressis natibus Iouem salutat.

Ad Bithinicum.

Nil in te scripsi Bithinice, credere non uis,
 Et iurare iubes, malo satisfacere.

Ad Atticillam.

Donauit tibi multa, quæ rogasti,
 Donauit tibi plura, quam rogasti,
 Non cessas tamen usque me rogare,
 Quisquis nil negat Atticilla fellat.

De Callistrato.

Ne laudet dignos, laudat Callistratus omneis,
 Cui malus est nemo, quis bonus esse potest?

De Umbro.

Brumæ diebus, feriisq̄s saturni
 Mittebat Umber aliculam mihi pauper,
 Nunc mittit alicam, factus est enim diues.

De Menogene.

Effugere e thermais, & circa balnea non est
 Menogenen, omni tu licet arte uelis.
 Captabit tepidum dextra, leuaque trigonem,
 Imputet exceptas ut tibi sepe pilas.
 Colliget, & referet lapsum de puluere follem,
 Et si iam lotus, iam soleatus erit.
 Lintea si sumas, niue candidiora loquetur,
 Sint licet infantis sordidiora sinu.

LIB. XII.

Exiguos secto comentem dente capillos,
Dicit achilleas disposuisse comas.

Fumosa feret ipse tropin de fece lagœne,
Frontis & humorem colliget usque tuæ.

Omnia laudabit, mirabitur omnia, donec
Perpeffus dicas tædia mille, ueni.

De Fabiano.

Derisor Fabianus herniarum,
Omnes quem modo colci timebant

Dicentem tumidas in hydrocellas,
Quantum nec duo dicerent Catulli.

In thermis subito neronianis

Vidit se miser, & tacere cepit.

Ad Polytimum.

Nolueram Polytime tuos uiolare capillos,
Sed iuuat hoc precibus me tribuisse tuis.

Talis eras modo tonse Pelops, positusq; nitebas
Crinibus, ut totum sponsa uideret ebur.

In Fabullum.

Pædicombus os olere dicis,

Hoc si sic, ut ais, Fabulle uerum est,

Quid tu credis olere cunnilingis?

In non Arrigentem.

Triginta tibi sunt pueri, totidemq; puella,

Vna est, nec surgit mentula, quid facies?

De Cotta.

Bis cotta soleas perdidisse questus,

Dum negligentem ducit ad pedes uernam,

Qui solus inopi prestat, & facit turbam,

Excogitauit homo sagax, & astutus,

Ne facere posset tale sapius damnum,

Excalciatus ire cepit ad coenam.

EPIG.

De Tongiliano.

Tongilianus habet nasum, scio, non nego, sed iam
Nil præter nasum Tongilianus habet.

Ad Charinum.

Quod lana caput alligas Charine,
Non aures tibi, sed dolent capilli.

De Marone.

Pro senè sed caro uotum Maro fecit amico,
Cui grauis, & feruens hemitriteos erat.
Si stygiàs æger non esset missus ad undas,
Ut caderet magno uictima grata Ioui:
Cæperunt certam medici spondere salutem,
Ne uotum soluat, nunc Maro uota facit.

In Magullam.

Communis tibi cum uiro Magulla
Cum sit lectulus, & sit exoletus,
Quare dic mihi non sit & minister?
Suspiras, ratio est, times laganam.

Ad Priscum.

Sæpe rogare soles qualis sim Priscè futurus,
Si fiam locuples, simq; repente potens,
Quenquam posse putas mores narrare futuros?
Dic mihi si fias tu Leo, qualis eris?

De Fabulla.

Qua mæchum ratione basiaret
Coram coniuge repperit Fabulla,
Paruum basiat usque morionem.
Hunc multis rapit osculis madentem
Mæchus protinus & suis repletum.
Ridenti dominæ statim remittit.
Quanto morio maior est maritus.

In Tuccam.

Scribebat

LIBER. XII.

Scribebamus epos, cœpisti scribere, cessi;

Aemula ne starent carmina nostra tuis.

Transtulit ad tragicos se nostra Thalia cothurnos;

Aptasti longum, tu quoq; syrma tibi.

Fila lyrae moui doctis exculta camœnis,

Plectra rapis nobis ambitione noua.

Audemus satyras, Lucilius esse laboras.

Ludo leucis elegos, tu quoq; ludis idem.

Quid minus esse potest? epigrammata fingere cœpi;

Hinc etiam petitur iam mea fama tibi.

Elige quid nolis, quis enim pudor omnia uelle?

Et si quid non uis, Tucca relinque mihi.

Ad Ruffum:

Musæi patricissimos libellos,

Qui certant sybariticis libellis;

Et tinctas sale pruriente carthas

Instanti lege Ruffe, sed puella

Sit tecum tua, ne Thalassionem

Indicas manibus libidinosis,

Et fias sine foemina maritus.

In Xelotypam.

Cum tibi nota tui sit uita, fidesq; mariti;

Nec premat ulla tuos, sollicitetq; toros.

Quid quasi pellicibus torqueris inepta ministris?

In quibus, & breuis est, & fugitiua uenus?

Plus tibi quam domino pueros prestare probabo;

Hi faciunt, ut sis foemina sola uiro.

Hi dant, quod non uis uxor dare, do tamen inquis;

Ne uagus a thalamis coniugis erret amor.

Non eadem res est, etiam uolo, nolo mariscam.

Ne dubites que sit chia, marisca tua est.

Sicire suos fines matrona, & foemina debet.

EPIG.

Cede sua pueris, utere parte tua.

In Bassum.

Vxor cum tibi sit puella, qualem
 Votis nix petat improbus maritus,
 Diues, nobilis, erudita, casta.
 Rumpis Basse latus, sed incomatis,
 Vxoris tibi dote quos parasti,
 Et sic ad dominam reuersa languet
 Multis mentula millibus redempta,
 Sed nec uocibus excitata blandis,
 Molli pollice nec rogata surgit.
 Sit tandem pudor, aut eamus in ius.
 Non est hæc tua Basse, uendidisti.

Ad Bætum.

Bætis oliuifera' crinem redimite corona,
 A urea qui nitidis uellera tingis aquis,
 Quem Bromius, quæ pallas amat, cui rector aquarum
 Albulæ nauigerum per freta pandit iter,
 Omnibus letis nostras instantius oras
 Intret, O hic populis, ut prior annus eat.
 Non ignorat, onus quod sit succedere Macro.
 Qui sua metitur pondera, ferre potest.